

Članak Paddy Ashdowna, visokog predstavnika za BiH: "Cilj je sigurna i perspektivna budućnost za građane BiH"

Prošle sedmice najavio sam mjere s ciljem da se riješi problem dosadašnjeg neuspjeha vlasti Republike Srpske da ispune svoje međunarodne obaveze u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom. Ovaj neuspjeh ključna je prepreka da Bosna i Hercegovina osigura članstvo u Partnerstvu za mir i početak pregovora sa Evropskom unijom o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Nekoliko viših zvaničnika iz Vlade BiH te Vlade Republike Srpske podnijeli su ostavke tokom vikenda. Ovo jesu ozbiljna dešavanja, i ja ih shvatam veoma ozbiljno. Međutim, ne postoji taj broj ostavki koji će promijeniti ono što se mora učiniti slijedeće. A činjenice govore da, kako se približavamo desetoj godišnjici događaja u Srebrenici, Republika Srpska još uvijek nije uhapsila niti jednu osobu koju je Haški tribunal optužio za ratne zločine. Dakle, kada se sve ovo završi, pred nama će i dalje biti zadatak koji se mora završiti, a to je saradnja sa Haškim tribunalom.

Veoma je važno da ljudi shvate pravi razlog i svrhu mjera koje sam prvobitno poduzeo, i također je važno da shvate pravu prirodu ostavki koje su uslijedile. Ulazimo u period političkog taktiziranja čiji ishod ne smije ugroziti stvarnu šansu koju građani ove zemlje sada zaista imaju, a to je da se osigura sigurna i perspektivna budućnost, što podrazumijeva i punopravno članstvo u evropskoj porodici.

Ne govorim o nečemu što je decenijama daleko od nas. Govorim o budućnosti koja nam je na dohvat ruke. Govorim o poboljšanju ekonomske situacije u narednih nekoliko godina, o mogućnosti olakšavanja viznog režima za građane BiH tokom narednih par godina, te o sistematskom širenju sektora javnih usluga u narednih nekoliko godina.

Lideri svih vodećih stranaka, uključujući i one koji su upravo podnijeli svoje ostavke, javno su iskazali svoju opredijeljenost da će osigurati upravo takvu budućnost za svoje građane.

Da bi to učinili, Republika Srpska *mora* ispoštovati svoje obaveze predviđene Dejtonskim sporazumom, koje su prema međunarodnom pravu obavezujuće za ovu zemlju.

Mjere koje sam najavio prošle sedmice nemaju za cilj kazniti građane Republike Srpske. Sasvim suprotno. Ove mjere imaju veoma jasnu i logičnu svrhu, a to je da osiguraju prostor, vrijeme i mehanizme da Republika Srpska ispoštuje Dejtonski sporazum, kako bi Bosna i Hercegovina mogla krenuti naprijed ka Partnerstvu za mir i pregovorima o stabilizaciji i pridruživanju. Da bi Republika Srpska ispoštovala Dejtonski sporazum moramo ukloniti prepreke koje stoje na putu provedbi Dejtonskog sporazuma, ali i institucionalne sisteme koji omogućavaju takve prepreke.

Republika Srpska imala je devet godina da pokaže da u potpunosti sarađuje sa Međunarodnim tribunalom u Hagu. Devet godina Republika Srpska to nije činila. Problem sa kojim se Republika Srpska sada suočava rezultat je upravo te nesaradnje. Ne postoje ostavke koje bi mogle promijeniti tu činjenicu. Trenutnu krizu uzrokovala je nesaradnja sa Haškim tribunalom, a ne ostavke.

Skandal koji se desio proteklog ljeta, kada je Ratko Mladić boravio u Han Pijesku kao gost Vojske Republike Srpske, institucije koja ima obavezu da uhapsi Mladića i omogući

njegovo izručenje u Hag, samo je jedan primjer institucionalnog saučesništva Republike Srpske sa osobama optuženim za ratne zločine. To saučesništvo mora se ukloniti, baš kao i svi njegovi uzroci. Mjere koje sam poduzeo tiču se upravo tih pitanja.

Ko će imati koristi od brzih reformi koje sam predložio prošle sedmice? Građani Republike Srpske i cijele BiH.

A ko će izgubiti? Nekolicina pojedinaca koji učestvuju u kriminalnim aktivnostima ili su na potjernicama zbog ratnih zločina.

Dakle, zašto su predstavnici PDP-a podnijeli ostavke? Njihovo je objašnjenje da su morali djelovati zato što vjeruju da mjere koje smo poduzeli vlada Sjedinjenih Američkih Država i ja, narušavaju dostojanstvo Republike Srpske ili su protivne Dejtonskom sporazumu.

Ni jedno ni drugo nije tačno.

Želim veoma jasno reći da je moju poslovnu saradnju sa političarima koji su podnijeli ostavke uvijek karakteriziralo uzajamno poštovanje, a u nekim slučajevima ti su odnosi bili i prisniji. Mjere koje sam najavio imaju veoma jasan i konkretan cilj da eliminišu sistemske probleme u Republici Srpskoj koji se tiču ispunjavanja međunarodnih obaveza. Politički predstavnici koji su podnijeli ostavke su, također, neprestano ponavljali da i oni žele ukloniti pomenute probleme.

Što se tiče pitanja ustavnosti ovih mjera, moramo biti potpuno jasni. Republika Srpska je ta koja krši svoje obaveze utvrđene Dejtonskim sporazumom. U interesu je Republike Srpske i njenih građana da se uklone ti problemi, i to da se uklone veoma brzo.

Sve je manje vremena.

Prilika da uđete u Evropu, prilika da osigurate sigurnu i

perspektivnu budućnost koju građani ove zemlje mogu imati, neće uvijek biti na raspolaganju. Sve dalje aktivnosti koje budu poduzete u narednim sedmicama i mjesecima biće od ključnog značaja. Ostavke ne sprečavaju organe vlasti da ispune svoje obaveze. Vlasti Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i dalje imaju kapacitet i odgovornost da djeluju u skladu sa interesima svojih građana. Onog trenutka kada Republika Srpska počne na pravi način i u potpunosti sarađivati sa Haškim tribunalom, politička atmosfera i izgledi cijele zemlje odmah će se promijeniti.

Vjerujem da političke vođe, uključujući i one koji su dali ostavku, razumiju to u potpunosti. Ne vjerujem da oni žele propustiti šansu koju u ovom trenutku imaju građani koje zastupaju. Vjerujem da će nakon pažljive analize svih reagovanja koja su se desila tokom ovog vikenda ipak prevladati mudrost i razboritost.